

Zittenblijven in het basisonderwijs

1. Zittenblijven als uitzondering op het principe van het ononderbroken leerproces

Het decreet basisonderwijs bepaalt uitdrukkelijk bij welke overgangen de ouders het laatste woord hebben (bij de overgang van kleuter naar lager onderwijs kunnen ouders kiezen of dat gebeurt op 5, 6 of 7 jaar. Ze moeten het advies van het CLB en de school wel aanhoren maar het is niet bindend. Ouders mogen ook beslissen of de leerling nog een achtste jaar lager onderwijs zal volgen.). Hieruit vloeit voort dat voor de andere overgangen, waarover het decreet niet spreekt, de school de beslissing neemt. Scholen kunnen dus voor een leerling de beslissing tot zittenblijven nemen.

Anderzijds bepaalt het decreet basisonderwijs uitdrukkelijk dat het gewoon basisonderwijs zo wordt georganiseerd dat in de school een opvoedings- en leeromgeving wordt gecreëerd waarin de leerlingen een ononderbroken leerproces kunnen doormaken. Deze omgeving wordt gecreëerd op basis van het eigen pedagogisch project maar moet in elk geval aangepast worden aan de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.

De beslissing tot zittenblijven voor een leerling is te zien als een onderbreken van dit ononderbroken leerproces: een leerling krijgt het aanbod van het vorige schooljaar nogmaals aangeboden. Het decreet rechtspositie van de leerlingen in het basis- en secundair onderwijs voert met ingang van 1 september 2014 enkele bepalingen in voor scholen die de beslissing tot zittenblijven voor een leerling nemen.

2. Wat wijzigt er inzake zittenblijven vanaf 1 september 2014?

Bij een beslissing tot zittenblijven moet een school voortaan volgende elementen respecteren:

- voorafgaand aan de beslissing tot zittenblijven overlegt de school met het CLB
- de beslissing wordt ten aanzien van de ouders schriftelijk gemotiveerd en ook mondeling aan de ouders toegelicht
- de school geeft aan welke bijzondere aandachtspunten er voor het volgende schooljaar zijn. Zo kan gericht rekening gehouden worden met de specifieke sterktes en zwaktes van de betrokken leerling in het jaar van zittenblijven.

3. Waarom deze wijzigingen?

Zittenblijven is zowel voor ouders als voor de leerling een ingrijpende beslissing, die ook een budgettaire en maatschappelijke kost heeft.

Uit Vlaams onderzoek blijkt dat zittenblijven minder gunstige effecten blijkt te hebben dan Vlaamse leerkrachten, directies en ouders doorgaans denken. Ook blijkt dat tijdens het jaar van zittenblijven heel wat leerlingen geen extra ondersteuning of specifieke didactische aanpak krijgen, wat aangeeft dat zittenblijven soms een op zichzelf staande maatregel is, die niet altijd samengaat met bijkomende ondersteuning, daar waar de onderzoekers deze ondersteuning en begeleiding van zwakke leerlingen aanbevelen. Op basis van deze elementen heeft het Vlaams parlement in het kader van het decreet rechtspositie van de leerlingen beslist om de elementen zoals vermeld onder punt 2 in het decreet basisonderwijs in te brengen.

Meer info: <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14690>